

Aldatmanın Nedenlerine İlişkin Görüşlerin İncelenmesi: “Ekşi Sözlük Örnekleme”

Analyzing The Views On The Causes Of Cheating: "Ekşi Sözlük Sample"

ÖZET

Bu çalışmada, toplumun her kesiminden bireyin farklı konularda görüşlerini ifade etmesine olanak sağlayan “Ekşi Sözlük” platformundan yararlanılarak, aldatmanın nedenlerine ilişkin toplumsal algıyı ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemleri kapsamında yer alan doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, Ekşi Sözlük platformunda 03.02.2017 tarihinde, saat 15.02’de paylaşılan ilk görüş itibarıyla açılan “Aldatmalardaki İnanılmaz Artışın Sebepleri” başlığının kronolojik olarak ilk 151 sayfasında paylaşımda bulunmuş 1510 kişinin görüşlerinden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, aldatma nedenlerine ilişkin görüşler için 177 farklı kod, tekrar edenlerle birlikte toplam 1771 kod ve 9 tema oluşturulmuştur. Bu temalar tercih edilme sayılarına göre sırayla Tüketim ve Teknoloji Çağı, Sosyal Medya, Kültür ve Yaşam, Karakter ve Tutum, Duygular, Evlilik, Cinsellik, İlişki Özellikleri ve Psikolojik Durum şeklindedir. En çok tercih edilen temalar sırayla Tüketim ve Teknoloji Çağı ($f= 533$), Sosyal Medya ($f=349$), Kültür ve Yaşam ($f=289$) ve Karakter ($f= 230$)’dir. Belirlenen temalar alan yazın ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aldatma Nedenleri, Ekşi Sözlük, Nitel Araştırma, Doküman Analizi.

ABSTRACT

In this study, it is aimed to reveal the social perception of the reasons for cheating by utilizing the "Ekşi Dictionary" platform, which allows individuals from all segments of society to express their views on different issues. Document analysis, which is within the scope of qualitative research methods, was used in the study. The data of the study consisted of the opinions of 1510 people who posted on the first 151 pages of the title "The Reasons for the Incredible Increase in Infidelity", which was opened as of the first opinion shared on the Ekşi Dictionary platform at 15:02 on 03.02.2017. According to the results of the research, 177 different codes, a total of 1771 codes and 9 themes were formed for the opinions on the reasons for cheating. These themes are Consumerism and Technology Age, Social Media, Culture and Life, Character and Attitude, Emotions, Marriage, Sexuality, Relationship Characteristics and Psychological State, in order of preference. The most preferred themes are Age of Consumption and Technology ($f = 533$), Social Media ($f =349$), Culture and Life ($f =289$) and Character ($f = 230$).The themes were discussed in the light of the literature.

Keywords: Reasons for Infidelity, Ekşi Dictionary, Qualitative Research, Document Analysis

GİRİŞ

Aldatma kavramı, literatürde kesin bir tanıma sahip olmaması ile birlikte tanımı tartışılan bir kavramdır (Blow ve Hartnett, 2005). Türkçe sözlükte aldatmak kelimesi “yanılmasını sağlamak, yanıltmak, beklenilmeyen bir davranışta bulunmak, sözünde durmamak, yalan söylemek, eşine sadakatsizlik göstermek” şeklinde ifade edilir (Püsküllüoğlu, 1997). İngilizcede bu aldatma olgusunu inceleyen literatürde bu kavramı karşılamak için “unfaithfulness, extradyadic involvement/relationship, extramarital involvement, betrayal partner, cheating, unloyalty” gibi çeşitli kavramların kullanıldığı görülmüştür (Müezzinoğlu, 2014). “Infidelity” yani “sadakatsizlik” kelimesi ise aldatma kavramını niteleyen alan yazında en çok karşılaşılan kelime olmuştur. “Infidelity” yani “sadakatsizlik” kavramı Cambridge Dictionary’ye göre “karı, koca ya da düzenli cinsel partneriniz olmayan biri ile seks yapmak” olarak tanımlanır. Sadakatsizlik, toplumun temel kamusal ilkelerine aykırı bir kavramdır (Levine, 2005). Drigotas ve Barta (2001) ise, sadakatsizliği, ikili ilişkiler içerisinde partnerlerin, insanların birbirlerine olan fiziksel ve duygusal yakınlıklarını düzenleyen normları ihlal etmesi olarak tanımlamaktadır. Farklı dil ve kültürlerde farklı şekilde ifade edilen aldatma kavramına ilişkin kuramcılar pek çok tanım ortaya koymuştur. Sungur (2009), aldatma ile sadakatsizlik olgularını birbirlerinden ayırır; Sadakatsizlik bir seçimdir, aldatma ise bu tercihin ardından doğan kaçınılmaz bir eylem olarak dürüstlüğü zedeleyen söylem ve davranışlardan oluşur. Aldatmayı niteleyen kavramların ve tanımların, kültüre ve insan topluluklarının aldatma anlayışına dayanan çeşitliliği sebebiyle bu çalışmada “aldatmak” ve “sadakatsizlik” birbirlerine eş anlamda kullanılmıştır.

Sadakatsizlik, boşanmaların önde gelen nedenlerinden biridir (Amato ve Previti, 2003; Apostolou vd., 2019; Beitzig, 1989; Buss ve Shackelford, 1997; Kitson vd. 1985). Seksen dokuz farklı kültür üzerinde yapılan bir çalışmaya göre, evli çiftlerin boşanmalarının sebebi olarak, tıbbi bir durum olan kısırlıktan sonraki en büyük ikinci faktörün sadakatsizlik olduğu görülmüştür (Bezig, 1989). Aldatma, romantik ilişkiler bakımından neredeyse dünyanın bütün bölge ve kültürlerinde görülen bir fenomen (Apostolou ve Panayiotou, 2019; Buunk ve Dijkstra, 2006) ve bir sorun olarak karşımıza çıkmasına rağmen, yapılan bir araştırmada evli erkeklerin %36’sı, evli kadınların ise %25’i

Zafer Demir¹
Sezen Güleç²

How to Cite This Article

Demir, Z. & Güleç, S. (2024). “Aldatmanın Nedenlerine İlişkin Görüşlerin İncelenmesi: “Ekşi Sözlük Örnekleme””, International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:9, Issue:3; pp:230-244. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12598617>

Arrival: 20 April 2024
Published: 30 June 2024

Academic Social Resources Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Sivas, Türkiye.

² Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Uygulamalı Psikoloji Ana Bilim Dalı, Sivas, Türkiye.

sadakatsizlik gösterdiklerini belirtmiştir (Kinsey vd., 1953). Wiederman (1997), evlenmiş Amerikalıların %15 ilâ %25'inin evlilik dışı bir ilişki yaşadıklarını belirtmiştir. Shackelford'un (1998) çiftlere, aldatıldıklarında verecekleri tepkiyi sorduğu deneyinde, erkeklerin aldatma karşısında boşanma olasılığının, kadınlardan daha fazla olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Pek çok çalışma erkeklerin daha çok aldatma eğiliminde olduğunu belirtse de (Atkins vd. 2001; Fincham ve May, 2017; Glass ve Wright, 1985; Martins vd. 2016; Treas ve Giesen, 2000; Wiederman, 1997) bunun aksine, kadınların daha çok aldatıldığını gösteren çalışmalar da mevcuttur (Brand vd. 2007; Martins vd. 2016). Buna karşın, kadın ve erkek sadakatsizliği arasında istatistiksel olarak kayda değer bir farklılık olmadığını belirten çalışmalar da mevcuttur (Adamopoulou, 2013; Barta ve Kiene, 2005; Mark vd. 2011; Toplu-Demirtaş ve Fincham, 2017). Sadakatsizlik, kadın ve erkekler için iki farklı motivasyona dayanmaktadır (Harris ve Christenfeld, 1996). Erkekler için aldatma davranışının başlıca motivasyonu duygusal temastan uzak bir cinsellik iken, kadınlar için bu motivasyon cinsellik arayışından ziyade duygusal bir tatminsizlik hissinden kaynaklanmaktadır (Buss vd., 1992; Emmers-Sommer vd., 2010; Glass ve Wright, 1992; Glass ve Wright, 1985). Partnerlerin sahip olduğu cinsel ve duygusal motivasyon arasındaki bu ayrımın bir örneği, erkeklerin aldatma davranışını gerçekleştirdiği kadınlara sınırlı bir şekilde tanınması, "one night stand" olarak bilinen bir defaya mahsus aldatma ile bunu gerçekleştirmesidir (Humphrey, 1987, aktaran Drigotas ve Barta, 2001). Ancak başka bir araştırmada, kadınların narsisizm seviyeleri arttıkça tek gecelik ilişkiler yaşama eğiliminin arttığı belirtilmiştir (Buss ve Shackelford, 1997). Buunk ve Dijkstra (2006) "tek gecelik ilişkilerin" bazen partnerler tarafından affedilebildiğini, ancak uzun süredir devam eden bir birlikteliğin neredeyse hiç kimse tarafından affedilmediğini belirtmiştir. Kadınlar ise eşlerinin randevulaşma ya da flört etmelerini, cinsel münasebetleri artık devam etmiyor olsa bile erkeklere oranla daha çok bir evliliği bitirme sebebi olarak görmektedir (Drigotas ve Barta, 2001). Buss vd.'e göre (1992), erkekler partnerlerinin başka biri ile cinsel bir ilişkisini yaşamasını kadınlara göre %32 daha fazla üzücü bulurken kadınlar, partnerlerinin başka birine âşık olmasını daha üzücü bulmaktadır. Aldatılma, psikolojik olarak ciddi sonuçları olabilen bir fenomendir. Cano ve O'Leary (2000), kocaları tarafından aldatılan kadınların, aldatılmayan kadınlara göre 6 kat daha fazla majör depresif bozukluk tanısı alma olasılığı taşıdığını tespit etmiştir. Yine aldatılan kadınlar, aldatılmayan kadınlara göre daha fazla anksiyete ve depresyon belirtileri gösterdiklerindedir (Cano ve O'Leary, 2000). Gordon vd. (2004), evli çiftlerle birlikte yaptıkları klinik çalışmada aldatılan partnerlerin yüksek düzeyde depresyon ve post travmatik stres bozukluğu semptomları gösterdiğini, bağlılık, güven ve empati duygularının düşük olduğunu ve kendilerine dair olumlu algılarının altüst olduğunu belirtmiştir. Gordon ve Baucom (1999)'a göre aldatılma deneyimi depresyon, anksiyete ve utanma hislerine yol açmakta, özellikle de ilişkiye dahil olan üçüncü kişi yakın çevredense incinme ve kayıp hissi daha fazla görülmektedir. Alan yazında yer alan çalışmalar, aldatma olgusunun evliliklerin bitmesine neden olmasının yanı sıra bireylerin iyi oluşları üzerinde de olumsuz etkilere sahip olduğuna işaret etmektedir. Bu doğrultuda bu olgunun nedenlerinin ve bileşenlerinin değerlendirilmesi önemlidir. Bu çalışmada, toplumun her kesiminden bireyin farklı konularda görüşlerini ifade etmesine olanak sağlayan "Ekşi Sözlük" platformundan yararlanılarak, aldatmanın nedenlerine ilişkin toplumsal algıyı ortaya koymak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmada, nitel araştırma yöntemleri kapsamında yer alan doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, basılı veya elektronik materyallerin bir dizi işlem aracılığıyla incelenmesidir (Bowen, 2009). Bu işlemler verileri derlemeyi, gözden geçirmeyi, sorgulamayı ve analiz etmeyi kapsamaktadır (O'Leary, 2017). Araştırmanın verileri, Ekşi Sözlük platformunda 03.02.2017 tarihinde, saat 15.02'de paylaşılan ilk görüş itibariyle açılan "Aldatmalardaki İnanılmaz Artışın Sebepleri" başlığının kronolojik olarak ilk 151 sayfasında paylaşımda bulunmuş 1510 kişinin görüşlerinden oluşmaktadır. Bu görüşler tasnif edilerek içerik analizine tabi tutulmuştur. Görüşler öncelikle birkaç defa okunmuş ve tek tek kodlanmıştır. Toplam 1771 adet kod belirlenmiştir. Ardından bu kodlar için ortak temalar oluşturulmuştur. Bu temalar isimlendirilmiş ve elde edilen bulgular alan yazın doğrultusunda tartışılmıştır. Verilerin analizinde bazı adımlar (Merriam, 2009) takip edilmiştir. Bu adımlar özetle şöyledir:

a.Verilerin Okunması: 151 sayfadan, yaklaşık 1510 kullanıcının görüşlerinden oluşan başlığın bütün yorumları tek tek okunmuştur. Bazı yorumların konu ile ilgisiz olması, bazı yorumların tamamen argo sözcüklerden oluşması nedeniyle bu içerikler kodlamaya dahil edilmemiştir.

b.Verilerin Kodlanması: Yapılan tarama sonucu ortaya 1771 adet kod çıkmıştır. Bazı kullanıcılar bir görüş bildirirken, bazı kullanıcıların aldatma davranışının artma sebeplerini birden fazla değişkenle açıkladığı görülmüştür. Bu kodlamalar örneğin "hırs, doyumsuzluk, intikam, karakter" şeklinde yapılmıştır. Bir kullanıcının belirttiği birden fazla sebep, kodlamaya dahil edilmiştir.

c.Temaların Bulunması: Elde edilen kodlardan birbirleri ile ilişkili olanlar bir araya getirilmiş ve belirtilen nedenler itibariyle temalar oluşturulmuştur. Bu ilişkilendirmelerden sonra Sosyal Medya, Tüketim Çağı, İlişkiler, Evlilikler, Teknoloji, Cinsellik, İnsanın Doğası, Duygular, Psikolojik Durum, Karakter ve Tutum, Kültür ve Yaşam olmak üzere toplam 11 tema ortaya çıkmıştır.

d.Verilerin Kod ve Temalara Göre Düzenlenerek Belirtilmesi: Elde edilen kod ve temalar tablo hâline getirilerek elde edilen sayısal değerler ile birlikte ifade edilmiştir.

e.Bulguların Raporlanması: Bulgular tablolaştırıldıktan sonra, öne çıkan kodlar ele alınmış, kodun karşılığı tanımlanmış ve veriler üzerinden örneklerle açıklanmıştır.

BULGULAR

Tasnif edilen verilerin içerik analizine tabi tutulması ile ortaya çıkan temaların her biri ayrı bir tablo olarak bu bölümde sunulmuştur.

Tablo 1: Tüketim Ve Teknoloji Çağı Temasına İlişkin Kodlar

Tüketim ve Teknoloji Çağı	f
Erişilebilirlik	154
Doyumsuzluk	128
Tüketim Çağı	113
Televizyon	47
Açgözlülük	24
Teknoloji	21
Photoshop	13
Hedonizm	9
Sinema	4
Akıllı Telefonlar	3
Seçenek Hissi	3
Kolay Vazgeçilebilirlik	3
Tıbbi Gelişmeler (Doğum kontrol vb.)	3
Programlar	2
Konfor Alanının Genişlemesi	2
Sanal Evren	1
Tablet	1
Bilgisayarlar	1
Online Oyunlar	1
Toplam Kod Sayısı	533

Tablo 1'e bakıldığında, Tüketim ve Teknoloji Çağı teması altında 533 adet cevap alındığı görülmektedir. 19 farklı koddan oluşan bu temanın en çok tekrar edilen kodları sırasıyla "Erişilebilirlik N= 154, Duyumsuzluk N=128 ve Tüketim Çağı N=113" şeklindedir. Bu kodların ne anlama geldiği konusunda kullanıcıların bildirmiş olduğu yorumlar yol gösterici olacaktır. Örneğin "Erişilebilirlik" kodu için yorumlardan birkaçı şu şekildedir: (1) "Artık insanlar istedikleri kişiye ulaşabiliyor. Kafede gördüğün güzel bir kızın kim olduğunu bulacak uygulamalar bile mevcut. Ama daha ötesi yolda bile karşılaşamayacağımız insanlara bile artık ulaşımımız mümkün." (2) "İnsanların birbirini birer 'opsiyon'dan ibaret görmesi ve bu opsiyonlara erişimin çılğınca kolaylaşması bu sebeplerden önemli biridir." "Doyumsuzluk" kodu için bazı yorumlar ise: (1) "Aldatmanın sebebi kesinlikle tatmin duygusundan ve buna bağlı daha fazla istemesindedir." (2) "Doyumsuzluk. Sadece ilişkiler özelinde değil, insanlar artık sahip oldukları ile değil sahip olmadıkları şeye ulaşma hırsı ile tatmin oluyorlar." (3) "Doyumsuzluk. Sürekli, sürekli, sürekli, sürekli tüketme odaklı düşünmek. Herkesi denemek zorundayız çünkü! herkesin ilgisi üzerimizde olmalı çünkü ancak o zaman kendimizi bir halt sanıyoruz." şeklindedir. Son olarak "Tüketim Çağı" kodunu temsil eden bazı yorumlar şöyledir: (1) "Dört bir yandan tüketim üzerine kurulu dünya düzeneğinde, insanın da "tüketilir bir mal" gibi görülmesinin hızla yayılmasıdır. Her şeyin yapaylaştığı bu zamanda, aldatmak da en sıradan şeylerden biri haline geldi. Üzüncü..." (2) "Tüketim çağında yaşıyor olmamızdır. Her şey gibi insanları da tüketiyoruz."

Tablo 2: Sosyal Medya Temasına İlişkin Kodlar

Sosyal Medya	f
Sosyal Medya	267
İnternet	35
İnstagram	30
Tinder	11
Whatsapp	1
Facebook	1
Twitter	1
Tiktok	1
Telegram	1
Ekşi Sözlük	1
Toplam Kod Sayısı	349

Tablo 2'ye bakıldığında, Sosyal Medya başlığının hem bir kod hem de kapsayıcı bir tema olduğu görülmektedir. Toplam 10 farklı kodu barındıran bu temada 349 kodun yer aldığı ve en çok rastlanan kodların şu şekilde olduğu görülmektedir: "Sosyal Medya N=267", "İnternet N=35" ve "İnstagram N=30". "Sosyal Medya" kodu, zaman zaman kullanıcılar tarafından spesifik sosyalleşme uygulamaları olarak ifade edilirken, kimi zaman da genel bir ifade olarak kullanılarak tercih edilmiştir. Bu koda ilişkin bazı yorumlar şöyledir: (1) "İnsanlar kendi içlerindeki doyumsuzluğu bastırabilmek için sosyal medyanın sağladığı bu kanalı kullanarak bir başka kişiyle iletişime geçip, ki bunu yapmak gizli olacağından, aldatmanın ilk ön adımını atıyorlar. Yani aldatmaya imkân ve olanak çıkartıyorlar." (2) "Affedersiniz ama aldatmalardaki en büyük suçlu, kişilerden sonra sosyal medyadır. Bu bataklığa bir defa

girdiğiniz zaman çıkması gerçekten çok zor. Erkek- kadın kişileri sosyal medyada kendi partnerinden daha iyi, zengin, kültürlü vb. gibi unsurları görüp kendi partneriyle karşılaştırıyor ve bunun sonucunda aldatmalar meydana geliyor. En azından ben böyle düşünüyorum.” Sosyal medya sonrasında en çok tekrar edilen kod “İnternet” olmuştur, bu koda ilişkin bazı kullanıcı yorumları: “*İnsanların çocukluk çağlarından itibaren baskılanmış tüm duygularını, yaşanmamışlıklarını, dürtülerini gelişen internet ve imkanlar ile açığa çıkaracak uygun insanlar ve ortamlar bulabilmesidir.”* şeklindedir. Son olarak Instagram, bu kategoride en çok tekrar edilen kod olmuştur. Kullanıcıların sosyal medya dışında spesifik olarak belirtmeleri nedeniyle “Instagram” ayrı bir kod olarak değerlendirilmiştir. Bu koda ilişkin bir kullanıcı yorumu şöyledir: (1) “*Instagram'da gezinirken, bazen ben de avcumun içinde yüz bin kadınla yaşıyormuşum gibi hissediyorum. Elimdekiler, yanımdakiler, aklımdakiler, bir vakit ruhuma dokunmuş ya da dokunmakta olanlar, geriye kalanlar. Güzel ve çirkin arasında, sevdiğim ve sevmediğim arasında, popo ve meme arasında, zeki ve aptal arasında, izin verilen ve yasaklanan arasındaki bütün çelişki avcumun içinden geçiyor gibi. Halbuki hiçbir şeye karşı geçirgen değilken ve hissettiklerimin farkına varacak bilincim bile yokken (!) Fakat sosyal medya bedenlerimizi parçalara ayırıp birbirimize fırlatıyor sadece.”*

Tablo 3: Kültür Ve Yaşam Temasına İlişkin Kodlar

Kültür ve Yaşam	f
Toplumsal Ahlaki Değerlerin Yitirilmesi	112
Aldatmanın Normalleştirilmesi	70
Kadının Aktif Yaşamı	19
Para	17
Diziler	11
Estetik	9
Feminizm	7
Dinden Uzaklaşma	6
Bireyci Anlayış	5
Nüfusun Artışı	4
Yozlaşma	3
Emperyalizm	2
Post-Modernizm	2
Akraba İlişkilerinin Azalması	2
Erkeklerin Maddi Yetersizliği	1
Yurt Dışı Seyahatler	1
Gizliliğin Azalması	1
Pandemi	1
Hukuk Sebepi Boşanamama	1
Kültürel Yozlaşma	1
Kuşaklar Arası Farklılıklar	1
Amerikan Kültürü	1
Kötülüğün Normalleşmesi	1
Hümanizm	1
Toplumsal Problemler	1
Batılılaşma Krizi	1
Toplum	1
Globalleşme	1
Kişisel Gelişim Öğretileri	1
Sekülerleşme	1
Laiklik	1
Aldatmayan Erkeğin Ödüllendirilmemesi	1
Hiyerarşik Denklik (Unvan, gelir vb.)	1
Monoton Yaşam	1
Toplam Kod Sayısı	289

Tablo 3'e bakıldığında, Kültür ve Yaşam etkeninin aldatmalar üzerine etkisine dair ciddi bir verinin elde edildiği görülmektedir ve toplam 34 farklı kodun 289 kez cevaplandığı görülmektedir. Bu kodların en çok göze çarpanları sırasıyla “*Toplumsal ahlaki değerlerin yitirilmesi N=112, Aldatmanın Normalleştirilmesi N=70 ve Kadının Aktif Yaşamı N=19*” olarak görülmektedir. “Toplumsal Ahlaki Değerlerin Yitirilmesi” koduna ilişkin yorumlar: (1)“*Toplumsal normların, değer yargılarının, bireyin önceliklerinin değişmesi. Son noktada; zorlaşan yaşam şartları içinde her türlü keyif verici maddelerin ve eylemlerin (!!)* yaygınlaşması ve bağımlılık haline gelmesi kaçınılmaz oluyor.” (2) “*İnsanlar anlık hazlara bağımlı hale geldi. Bunun yanında modern dünyada ahlak gibi kavramlara artık inanılmıyor, ahlaklı insanlar aptal görülüyor ve küçümseniyor. Başlıkta yazılan girdilerde de suçun aldatılan tarafta olduğunu düşünen pek çok yazar var. Yalan söylemenin, aldatmanın, hırsızlığın, kibrin ve zorbalığın meziyet görüldüğü bir toplumda neyin artmasını bekliyorsunuz ki. Tabiidir ki artacak.”* şeklindedir. “Aldatmanın Normalleştirilmesi” koduna ilişkin kullanıcı açıklamaları şöyledir: (1)“*Etik olmayan davranışların çeşitli bahanelerle normalleştirilerek olağan bir durummuş gibi algı yaratılmasından kaynaklı bir mevzudur.”*, (2) “*Caydırıcı toplumsal unsurların ortadan kalkmış olması. En basiti aldatan insanın eskisi kadar ayıplanmaması.”*

Tablo 4: Karakter Ve Tutum Temasına İlişkin Kodlar

Karakter ve Tutum	f
Karakter	102
İnsanın Çok Eşli Doğası	35
Aldatmanın “Zafer” Algısı”	10
Sadakatsizlik	7
Saygısızlık	6
İradesizlik	5
Ne İstedğini Bilmemek	5
Heyecan Arayışı	5
Yetiştirilme Tarzı	5
İnsanın Kötü Doğası	4
İlgisizlik	4
Anlayışsız Olma	4
İnsanların Olgunlaşmaması	3
Hormonlar	3
İnsanın Özgür Doğası	2
İnsanların Kendini Tanımaması	2
Sevmeyi Becerememek	2
Sahtelik	2
Tamahkarlık	2
Merak	2
Edebi Yoksunluk ve Şiir Okumama	2
İtaatsizlik	2
İnsanların Sıradanlaşması	1
İnsanların Bilinçsiz Olması	1
Kılıbıklik	1
Dürüst Olmamak	1
Kadının Derin, Erkeğin Yüzeysel Olması	1
Mutlu gibi görünmek	1
Samimiyetsiz Fedakârlık	1
Şiddet Biçimi Olarak Aldatma	1
Cahillik	1
Risk Alamama	1
Görmezden Gelme	1
Bağımlılık	1
Arsızlık	1
Öz Farkındalık	1
Seçici Olma	1
Fedakâr Olmamak	1
Toplam Kod Sayısı	230

Tablo 4’e bakıldığında, insanın karakter yapılanmasının, tutumlarının ve doğasının kullanıcılar tarafından oldukça yoğun bir şekilde ele alındığını söyleyebiliriz. Bu temada toplam 38 farklı kod, 230 kez belirtilmiş ve sayısal dağılımı Tablo 4’te belirtilmiştir. Bu temanın en sık tekrar eden ilk üç kodunun sırasıyla “*Karakter N=102*”, “*İnsanın Çok Eşli Doğası N=35*” ve “*Aldatmanın Zafer Algısı Yanılgısı N=10*” olduğu görülmektedir. “Karakter” kodu için görüşler (1) “*Ne istediğini kendi bile bilmeyen, taklitçi, maddiyatçı, ruhsuz, karakteri oturmamış insan tipindeki artıştır.*” (2) “*Aldatmaların artmasındaki sebep karakter bozukluğudur ve böyle kişilerin artmasıdır.*” şeklinde örneklenmektedir. “İnsanın Çok Eşli Doğası” kodu, bir kullanıcının (1)“*Doğasında tek eşlilik olmayan bir organizmaya, sözde saçmalık ötesi ahlaki değerlerin dayatılması sonucu oluşan bir kavramdır aldatma/aldatılma. İnsan olarak tanımlanan organizmanın doğasında aldatma ve aldatılma yoktur çünkü özü bunu reddeder. Doğanın bir parçası olduğunu iddia eden organizma kendine koyduğu kurullarla doğadan zaten soyutlanmış olur. Örneğin evlilik veya emeklilik. Doğada evlenen bir penguen veya emekli olan bir kaplan görmedim daha.*” yorumu ile açıklanabilir. “Aldatmanın Zafer Algısı” kodu ise, erkeklerin diğer erkeklerle, birlikte olduğu kadın sayısını kıyaslayarak bunun onore edici bir şey olduğu düşüncesine dayanmaktadır. Buna ilişkin bir yorum: (1) “*Aldatma sadece erkeklere serbest, kadınlara yasaktır. O nedenle erkekte aldatma başarı olarak kabul etmektedir. Erkekler arasında hangi erkek daha aldatıcı gibi aldatma şampiyonları taçlarını takmaktalar.*” şeklindedir.

Tablo 5: Duygular Temasına İlişkin Kodlar

Duygular	f
Duygusal Bencillik	16
Duygusal Tatminsizlik	15
Yalnız Kalma Kaygısı	10
Özgüvensizlik	9
Mutsuzluk	7
Sevginin Bitmesi	7
İlgi Arzusu	6
Güvensizlik	6
Tahammülsüzlük	5
Eksiklik Duygusu	4
Beğenilme Arzusu	3
Bağlanamamak	3
Hissizleşme	3
Kıskançlık	3
Erkeklerin Duygusalılığı	2
İntikam	2
Aidiyetsizlik	2
Sıklamak	2
Tükenmişlik Hâli	2
Kibir	1
Uç bağlanmalar	1
Değersizlik	1
Bastırılmış Duygular	1
Özsaygının Yitirilmesi	1
Toplam Kod Sayısı	111

Duygular teması, romantik ilişki aldatmalarının açıklanmasında en çok ifade edilen bir başka tema olmuştur. Toplam 24 farklı kod, 111 kez kullanıcılar tarafından vurgulanmıştır ve sayısal karşılıkları Tablo 5’te sunulmuştur. Temanın en çok tekrar eden 3 kodu ise sırasıyla “*Duygusal Bencillik N=16, Duygusal Tatminsizlik N=15 ve Yalnız Kalma Kaygısı N=10*” olarak belirtilmiştir. “*Duygusal Bencillik*” kodu için kullanıcı yorumlarından biri şöyledir: (1) “*Bencillik. Devrin sistemi öyle bir noktaya geldi ki neredeyse kimsenin kimseye ihtiyacı kalmadı. İnsanlar sevgi ihtiyaçlarını evcil hayvanla veya taraftarı olduğu takımla giderebiliyor. Cinsel ihtiyaçlarını giderebilmek için birçok yöntem var. Neredeyse her ihtiyacımızın karşılığını dostumuza/sevdiğimizimize bağlı kalmadan giderebiliyoruz. Dolayısıyla bu ihtiyaçlarımız ne kadar azalırsa duygusal bağımız da o kadar zayıf kalıyor.*” “*Duygusal tatminsizlik*” kodu için kullanıcı yorumlarından biri şöyle örneklenebilir: (1) “*Tatminsizlik de bu sebeplerin iyi bir yansımasıdır. Beklentilerle başlayan yürüyen ilişkilerde suküt-u hayale uğrayan bünyeler, kendi beklentilerini karşılayan başka bireylere hatta kitlelere yönelebilirler.*” Son olarak “*Yalnız Kalma Kaygısı*” kodu ile ilgili bir yorum: (1) “*Birbirini "gerçekten" istemeyen insanların sırf yalnız kalmamak için ilişkiye başlamaları. Taraflardan biri iş, güç, stres, sevgi eksikliği gibi sebeplerden dolayı diğeriyle ilgilenemiyor ve ilgi görmeyen taraf da sıkıldığı anda kendini başkasının kollarına atıyor.*” şeklindedir.

Tablo 6: Evlilik Temasına İlişkin Kodlar

Evlilik	f
Evlilik Baskıları	17
Evlilik Öncesi İlişkiler	11
Mutsuz Süregelen Evlilikler	7
Evlilik Yaşı	5
Evli Bireylerde Ev İçi Görev Paylaşımı	5
Evlenmek	4
Mantık Evlilikleri	4
Evliliğin Mecburi Devamlılığı	4
Evliliğin monotonlaşması	4
Evlilik Öncesi Deneyimsizlik	3
Birbirini Tanımadan Evlenmek	3
Cinsel Yönelimi Gizleme Amaçlı Evlilik	2
Bilinçsiz Evlilikler	2
Gereksiz Evlilikler	1
Görücü Usülü Evlilikler	1
Evliliğin Beklentileri Karşılamaması	1
Toplam Kod Sayısı	77

Sözlük yazarlarının evlilik dinamikleri ve evli olma hâli üzerine görüşleri Evlilik temasının oluşmasını sağlamıştır. Tema, 16 farklı kodun, 77 kez kullanıcılar tarafından belirtilmesi ile oluşmuştur ve Tablo 6’da sayısal karşılıkları belirtilmiştir. Bu temanın en sık ifade edilen kodları sırasıyla “*Evlilik Baskıları N=17, Evlilik Öncesi İlişkiler N=11 ve Mutsuz Süreğiden Evlilikler N=7*” olarak görülmektedir. “*Evlilik Baskıları*” kodu için kullanıcı yorumlarından biri şu şekildedir: (1) “*Bence çoğu, yanlış yapılmış evlilik kararlarına dayanır. Muhtemelen evlenmeden önce yeteri kadar birbirinizi ve sahip olduğunuz değerleri veya kişilikleri tanınamamışsınızdır, Bir de üstüne bu ülkedeyseniz eğer*

'evlilik yaşın geldi de geçiyor' gibi aldatmalara ve baskılara maruz kalmışsınızdır.” “Evlilik Öncesi İlişkiler” kodu için: (1) “İnsanlar sevişmek için evlilik yapıyor. Aynı insanla sevişmekten sıkılınca, başka insanlarla bu işi yapmak istiyor. İnsanların öncelikle sekse doyması ve sonrasında doğru insanla hayatını sonsuza kadar birleştirmeli. Sırf biriyle sevişmek için evlenirse, bu evliliğin ömür boyu sürmesi pek ihtimal dahilinde değildir. Ayrıca kişilerin birbirini iyice tanınması, hatta bir süre aynı evi paylaşması gereklidir.” ifadesi örneklenebilir.

Tablo 7: Cinsellik Temasına İlişkin Kodlar

Cinsellik	f
Cinsel Problemler	32
Pornografi	13
Kişisel Cinsel Doyumsuzluk	8
Mevcut Partnerle Cinsel Tatminsizlik	7
Cinsel Arzu	7
Cinsel Uyarıların Artışı	4
Erkeklerin Cinsel Yetersizliği	2
Monoton Cinsel Yaşantı	2
Cinsel Yönelim	1
Seksin Cazibesinin Fark edilmesi	1
Toplam Kod Sayısı	77

Tablo 7'ye bakıldığında, cinselliğin aldatma faktörleri arasında yer alan bir tema olduğu görülmektedir. Cinsellik teması, 10 farklı kodun 77 kez ifade edilmesini içermektedir ve sayısal değerler Tablo 7'de belirtilmiştir. Bu temada en çok sırasıyla şu 3 kod belirtilmiştir; “Cinsel Problemler N=32, Pornografi N=13 ve Kişisel Cinsel Doyumsuzluk N=8”. “Cinsel Problemler” kodu, geniş bir kümeyi içermektedir ve tarafların birbirini tatmin edememesi, erkekler için erken boşalma, cinsel isteksizlik, cinsel doyumsuzluk (Özellikle kadınların tatmin edilememesinden doğan doyumsuzluk) ve cinsel birliktelik için genel olarak yetersizliği karşılamaktadır. “Pornografi” kodu ise, insanların günümüz yaşantısında dijital içerikler (medya, sosyal medya, sinema vb.) aracılığıyla yoğun cinsel içeriklere maruz kalmasını ifade etmektedir. Bir kullanıcı bu konuda (1) “Bilgi çağı, teknoloji çağı diye sıralanarak tanımlanan içinde bulunduğunuz dönemin, aslında sadece pornografi çağı olmasıdır.” ifadesi ile görüşünü belirtmiştir.

Tablo 8: İlişki Özellikleri Temasına İlişkin Kodlar

İlişki Özellikleri	f
Yanlış İlişkiler	23
Yanlış Eş Seçimi	6
Çıkar İlişkileri	6
Bir Partnerin Baskın Olduğu İlişkiler	5
Yüzeysel İlişkiler	5
Göstermelik İlişkiler	4
Baskı İlişkileri	4
İhtiyaçların Karşılanmadığı İlişkiler	4
Aşk Dışı İlişkiler	4
Uzak Mesafe İlişkileri	3
Cinsellik Amaçlı İlişkiler	3
Uzun İlişkiler	2
Sıradanlaşmış İlişkiler	2
Çarpık İlişkiler	1
İletişimsizlik	1
Toplam Kod Sayısı	76

İlişki Özellikleri teması, 15 farklı kodun 76 kez ifade edilmesi ile oluşturulmuştur ve sayısal değerler Tablo 8'de belirtilmiştir. En çok görüş bildirilen 3 tema sırasıyla “Yanlış ilişkiler N=23, Yanlış Eş Seçimi N=6, Çıkar İlişkileri N=6” şeklindedir. “Yanlış ilişkiler” kodu için bir kullanıcının bildirdiği görüş şöyledir: (1) “Olmayacak, uyuşmayan ilişkilere göz yumulup görmezden geliniyor. Ondan sonra kusurlar, negatif yönler bir bir göze batıyor ve ilişki mutluluk yerine mutsuzluk vermeye başlıyor. Mutsuzluğun panzehiri olan kısım ise mutluluk verecek bir partner oluyor ve sizde aldatanlar kervanına giriş yapmış oluyorsunuz.” “Yanlış Eş Seçimi” kodu ise (1) “Kendini tanımama ve bunun sonucunda gelen kişinin kendisi için doğru olan eşi seçememesi olarak görüyorum. İnsanlar yanlarına eş olarak, toplum tarafından dayatılan ideal eş adayını bulmaya çalışıyorlar, en zengin ya da en güzel gibi... Fakat zamanla bunların para etmediği çıkıyor ortaya ve kendilerinin esas hoşlarına giden özellikleri barındıran insanlara yöneliyorlar. Hülya Avşar da bu yüzden aldatıldı, Adriana Lima'da.” görüşü ile örneklenebilir. Son olarak “Çıkar İlişkileri” kodu için bildirilen bir görüş: (1) “Sevgiye ve dürüstlüğe yer olmayan, şehvetin, maddi çıkarların ve toplum baskısının üzerine kurulmuş ilişkilerde kaçınılmaz olarak gerçekleşen artıştır.” şeklindedir.

Tablo 9: Psikolojik Durum Temasına İlişkin Kodlar

Psikolojik Durum	f
Yasak Olana Duyulan Arzu	7
Aşağılık Kompleksi	5
Narsistik Tutum	4
Ödül Mekanizması	4
Dürtü Bozukluğu	2
Psikoloji	2
Pasif-Agresif İletişim Dili	1
Manik Dönemler	1
Varoluşun Nesneleşmesi	1
Geçmiş Travmalar	1
Mevsimler	1
Toplam Kod Sayısı	29

Psikolojik Durum teması, 11 farklı kodu içermektedir ve 29 kez psikolojik etkenlerden söz edilmiştir. Bu temaya ilişkin sayısal değerler Tablo 9’da sunulmuştur. Kullanıcıların sırasıyla en çok dile getirdikleri kodlar; “*Yasak Olana Duyulan Arzu* $N=7$, *Aşağılık Kompleksi* $N=5$, *Narsistik Tutum* $N=4$ ve *Ödül Mekanizması* $N=4$ ” şeklindedir. “*Yasak Olana Duyulan Arzu*” koduna ilişkin kullanıcılar görüşlerini şöyle ifade etmiştir: (1)“*Yasak olanın getirdiği o büyük hazın keşfi.*”, (2)“*Yasak elma tatlıdır.*” “*Aşağılık Kompleksi*” kodu ise bir kullanıcının şu görüşü ile örneklenebilir: (1) “*İnsanın sosyal medyada hemcinslerine bakıp kıskançlık krizine daha sonra da aşağılık kompleksine girip bu kompleksi de başkasının ilgisi ve yüceltmesi ile aşma arayışına girmesi bence en büyük sebep.*” “*Narsistik Tutum*” koduna ilişkin bir kullanıcının yorumu: (1)“*İnsanların tanrılara değil kendilerine taptığı bir dünyada yaşanan doğal artıştır.*” şeklindedir. Son olarak “*Ödül Mekanizması*” koduna ilişkin görüşlerden biri şöyledir: (1)“*Kilit sebep seçenek bolluğudur. İnsan evladı öğrenmeye dayalı ömrünü geçirir ve her "yeni" şey onda dopamin artışına, dolayısıyla hazzı sebebiyet verir. Aklınıza gelen tüm bağımlılıkların sebebi beyinde bulunan ve her yeni tecrübeye salgılanan ödül ve haz hissiyatının tabiri caizse pompacısı "dopamin"dir.*”

TARTIŞMA

Araştırma sonuçlarına göre, aldatma nedenlerine ilişkin görüşler için 177 farklı kod, tekrar edenlerle birlikte toplam 1771 kod ve 9 tema oluşturulmuştur. Bu temalar tercih edilme sayılarına göre sırayla Tüketim ve Teknoloji Çağı, Sosyal Medya, Kültür ve Yaşam, Karakter ve Tutum, Duygular, Evlilik, Cinsellik, İlişki Özellikleri ve Psikolojik Durum şeklindedir. Belirlenen temalar alan yazın ışığında tartışılmıştır.

Tüketim ve Teknoloji Çağı Teması

Aldatma olarak kabul edilen davranışların sınırlarını çizmek zor olmakla birlikte temel olarak aldatma, duygusal ve cinsel aldatma olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kadınlar, sıklıkla romantik ilişkilerinden duygusal bir doyum sağlayamadıkları için aldatma davranışı gösterirken (Apostolou ve Panayiotou, 2019; Brand vd, 2007; Emmers-Sommer, 2010; Martins vd., 2016; Savoie vd., 2023) erkekler sıklıkla cinsel tatminsizlik ve istek üzerine aldatma eğilimi göstermektedir (Emmers-Sommer vd., 2010; Savoie vd., 2023; Whisman vd., 2007). Bununla birlikte, Harris ve Christenfeld’in (1996) belirttiğine göre erkekler, kadınların yalnızca âşık olduklarında cinsel birliktelik yaşayabileceğini düşünmektedir ve eğer partneri bir başka erkekle cinsel ilişki yaşarsa, o adama âşık olduğuna inanmaktadır. Bir kadın ise erkeğin âşık olmadan bir başkası ile cinsel ilişki yaşayabileceğini düşünse dahi -ki cinsel sadakatsizlikten hala rahatsızdır- bu durumda erkek partnerinin âşık olduğu anlamına gelmediği için aldatma davranışını daha az rahatsız edici bulabilir (Harris ve Christenfeld, 1996). Bundan ötürü, erkekler cinsel sadakatsizliğe uğramayı daha rahatsız edici bulurken, kadınlar duygusal sadakatsizliğe uğramayı daha rahatsız edici bulabilmektedir (Harris ve Christenfeld, 1996). Ekşi sözlükte ele alınan görüşlere bakıldığında, aldatmanın yoğun doyumsuzluk görüşleri ile desteklendiği söylenebilir. Kullanıcılar sıklıkla doyumsuzluğa tüketme arzusu ve tatmin olamama hâli olarak değinirken, yapılan araştırmalarda sözü edilen doyumsuzluk neredeyse romantik ilişkinin sağladığı sevgi, şefkat, ilgi, istek gibi değerlerden tatmin olmama, duygusal ve cinsel memnuniyet sağlayamama olarak ele alınmıştır. Emmers-Sommer vd. (2010), erkekler için alternatiflerin cazibesi/kaliteli olmasının aldatmalar için önemli bir faktör olduğunu belirtmiştir. Fakat bu alternatiflerin artması yalnızca erkekler için bir aldatma faktörü olmayabilir, nitekim Brand vd. (2007), kadınların partnerlerinin kendilerini daha çekici hissettirdiğini ve bunun sadakatsizlik eğilimi göstermelerini sağladığını belirtmiştir. Partnerlerin burada içinde bulunduğu yanılmanın, daima daha iyi bir seçeneğin olduğu yönünde, romantik ilişki doyumunu kısıtlayan ve partnerleri sürekli yeni bir arayışa sürükleyen tehlikeli bir yanılma olduğunu söylemek mümkündür. Yeniçeri ve Kökdemir’in (2006) yaptığı çalışmada; 1) romantik bir ilişkide partnerin ilgi göstermemesi, 2) romantik bir ilişkide partnerin duyarsız olması, 3) mevcut romantik ilişkinin bir hata olduğu düşüncesi, 4) ilişki adına bir geleceğin görülebilmesi aldatma nedenleri olarak aktarılmıştır. Sonuçların bu çalışma bulgularıyla örtüştüğü ifade edilebilir. Özellikle aldatan eğer kadınsa bu aldatma sebepleri daha anlamlı bulunmuştur (Yeniçeri ve Kökdemir, 2006).

Sosyal Medya Teması

Görüş bildiren kullanıcılar, sıklıkla sosyal medyanın aldatma davranışına teşvik edici bir yönünün bulunmasına değinmişlerdir. Birçok kullanıcı ise sosyal medyanın bir araç olduğu konusunda hemfikirken, aldatma davranışını bu şekilde normalleştirmenin, gerekçelendirmenin hata olduğunu belirtmektedir. Alan yazına bakıldığında, elde edilen verilere kıyasla sosyal medya ve aldatma üzerine çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Sosyal medyanın aldatma üzerindeki yerinin ne olduğunu ölçmek güç olabilir. Örneğin kullanıcılar sıklıkla sosyal medyanın karşı cinsiyeti daha erişilebilir kılmasına dikkat çekerken, Clayton (2014) romantik ilişkilerde Twitter kullanımının, partnerler için Twitter kaynaklı daha fazla çatışmaya yol açarak sadakatsizlik, ayrılma ve boşanmaların ortaya çıkmasına dikkat çekmiştir. Abbasi (2019) ise, sosyal medyayı bağımlılık açısından ele almıştır. Sosyal medya platformu (Facebook, Tumblr, Instagram, Snapchat) bağımlılığı ile sosyal medya aldatmaları arasında pozitif bir ilişki söz konusudur ve bu durum yaş ile önemli ölçüde korelasyon içermektedir; yaş arttıkça sosyal medyaya bağlı aldatma ilişkisi giderek azalmaktadır. Bunun sebebi ise yaş ile sosyal medya platformu bağımlılığının arasında negatif yönde bir korelasyon bulunması; daha genç yaştaki bireyler, daha büyük yaştaki kişilere göre daha çok sosyal medya bağımlısı olduklarını belirtmiştir (Abbasi, 2019). Isanejad ve Bagheri (2018) ye göre, düşük evlilik memnuniyeti yalnız kalma ve internet aldatmasına eğilim konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışmanın bulgularına göre yalnızlık ile internet aldatması arasında pozitif bir ilişki mevcuttur ve evlilik içindeki memnuniyetsizlik arttıkça yalnız hissetme hâlinin şiddeti de artmakta ve bu da partnerleri, bu yalnızlığı gidermek üzere sosyal medya kullanımına teşvik etmektedir. Görüldüğü üzere sosyal medya, araştırmalara göre doğrudan aldatmayı sağlayan bir faktör olmaktan çok, aldatmaya giden yolda bir araç ve hatta bir sonuç olarak görülmektedir. Sosyal medyanın aldatma faktörü olmasının yanı sıra, sosyal medyanın aldatmaları arttırmasından ziyade aldatmaların zaten geçmişten bu yana var olduğu ve sosyal medya sayesinde bu durumun açığa çıktığı, artık daha bilinir ve görünür hâle geldiği görüşü de azımsanmayacak bir sayıdadır (N=108).

Kültür ve Yaşam Teması

Sadakatsizlik, farklı kültürlerde bulunan oldukça geniş kapsamlı bir fenomendir (Apostolou ve Panayiotou, 2019). Buna bağlı olarak sadakatsizlik, kültürler için farklı anlamlara gelmekte ve sadakatsizliğe verilen tepkiler de değişmektedir. Örneğin Çin ve Yunan toplumları İngilizlere göre aldatmayı daha çok tolere etmektedir. Wang ve Apostolou (2019)'ya göre Çin ve Yunan kültüründe aile kurumuna atfedilen öneme bağlı olarak bu milletten insanlar aldatmayı daha çok tolere edip evliliği sürdürmeye çalışıyor olabilirler. Ancak İngilizler daha bireyci bir toplum oldukları için aldatmayı daha az tolere etme eğilimindedir. Messripour vd. (2016), İran'da kadınların, eşlerine olan kızgınlıklarından ötürü sadakatsizlik eğilimi gösterdiklerini belirtmiştir. Kültürel değerler kadar, dini inançlar da toplumları bir araya getiren bir başka paradigmadır. Kullanıcıların zaman zaman değindiği dini inancın, aldatmayı yasaklayan bir yapılanmasının olması göze çarpmaktadır. Sorokowski vd. (2019), farklı inançtan (Müslüman, Hristiyan) ve ateist bireylerin evlilik doyumları arasında belirgin bir farklılık söz konusu olmadığını belirtmiştir. Ancak yine de dini bağlılıklar, aldatma davranışı göstermede partnerleri etkileyebilirler. Örneğin dini bağlılık arttıkça (Adamopoulou, 2013; Mark vd., 2011; Mattingly vd., 2010; Whisman vd., 2007), Kutsal kitaba/İncil'e olan inanç arttıkça (Fincham ve May, 2017; Mattingly vd., 2010), dini etkinliklere katılım (dini törenler, kutlama, hizmet ve bayramlar vb.) arttıkça (Atkins vd., 2001; Fincham ve May 2017; Mattingly vd., 2010; Treas ve Giesen, 2000) partnerlerin sadakatsizlik gösterme olasılığı giderek azalmaktadır. Burdette vd. (2007) ise herhangi bir dine bağlı olmayan insanların herhangi bir dine bağlı olan insanlara kıyasla daha fazla aldatma eğilimi gösterdiğini belirtmiştir. Fincham vd. (2010), bireylerin partnerleri için dua etmelerinin ilişki memnuniyet düzeyini artırdığını ve sadakatsizlik eğilimini azalttığını belirtmiştir.

Kadınların, romantik ilişkilerde giderek aldatma davranışı sergileyen taraf olarak öne çıkması alan yazında yer alan bir başka faktördür. Kullanıcıların bu konuya ilişkin görüşleri alan yazın ile uyuşmakta, kadınların iş gücü ve sosyal yaşama daha çok katılımlarının onları özgürleştirdiği ve yeni fırsatlar yarattığı yönünde hâkim bir düşünce görülmektedir. Örneğin Brand vd. (2007), medyada kadın cinselliğinin daha çok konuşulması ve bekaretin artık eskisi kadar önemsenmemesi sebebiyle kadınların daha çok cinsel ilişkiye katılabilme özgürlüğü hissediyor olabileceklerini belirtmiştir. Yine Drigotas ve Barta (2001), olası fırsatların sadakatsizliği artırdığını ve evde olan kadınlara göre dışarda iş hayatına katılan kadınların karşı cinsle daha çok ilişkiler kurma fırsatı elde ettiğini belirtmiştir. Benzer bir şekilde Abzug'da kadın ile erkek arasındaki aldatma farkının artık azalmasının sebebinin, kadının iş gücüne katılımından doğan finansal güç ve fırsatlar olduğunu belirtmiştir (Abzug, 2016). İş yaşamının partnerler arasındaki dinamikleri oluşturmada önemli bir yeri olduğu söylenebilir, nitekim aldatan insanların çoğunluğu tam zamanlı bir işte çalışmaktadır (Mark vd., 2011). Atkins vd. (2001), partnerler arasındaki maddi gelir ve mesleki statünün farkının artması aldatmaya olan eğilimi artırdığını belirtmiştir. Apostolou ve Panayiotou, (2019) bu durumu evrimsel bakış açısı ile ele almış ve partnerlerden birinin terfi, promosyon ya da eğitim bakımından bir kademe daha yükselmesinin ya da yine partnerlerden birinin hastalanmasının, işini kaybetmesinin partnerlerin eş değerlerini farklı algılamalarına yol açtığını belirtmiştir. Bu durum, avantajlı olarak görülen partnerin bu ilişkide kalmaya devam ederek, daha iyi bir partnerle sahip olabileceği değer potansiyel kaybının bir maliyet olarak görülmesine neden olarak avantajlı partneri, başka partnerler aramaya yöneltmektedir (Apostolou ve Panayiotou,

2019). Benzer bir şekilde eğer her iki eş de çalışıyorsa, aldatma olasılığı azalmakta ancak bir partner çalışıyor ve diğeri evde kalıyorsa aldatma olasılığı artmaktadır (Atkins vd., 2001; Brooks, 2013). İş seyahati sırasında dışarıda geçirilen günün sayısı arttıkça aldatma olasılığı da artmaktadır (Træen ve Stigum, 1998). İş arkadaşlarının büyük bir kısmının karşı cinsten olması sadakatsizlik eğilimini erkekler için artırmakta fakat kadınlar için bir değişim bulunmamaktadır (Kuroki, 2013). Treas ve Giesen (2000)'e göre ise iş yerinde cinsel fırsatların olması bir aldatma öngörücüsü olarak değerlendirilmemiştir. Modern yaşamın getirilerine değinirken görülen bir başka bulgu da günümüzün yasal düzenlemeleridir. Emmers-Sommer vd. (2010), çalışmalarında, yasal yaptırımların (maddi, manevi vs.), kadınlardan çok erkekler için tekeşliliği teşvik edici hâlde olduğu belirtilmişlerdir.

Aldatma, kültürel yapılanmalara göre oldukça değişkenlik içermektedir. Bazı toplumlarda aldatmanın bildirilmesinin düşük bir olasılık olması ya da aldatmanın gerçekleşmesi için sosyo-kültürel bir ortamın olmayışı söz konusu olabilir. Toplu-Demirtaş ve Fincham (2017), Türkiye'de 420 üniversite öğrencisi ile yaptığı çalışmada erkeklerin (%15.7) kadınlardan (%13.2) daha fazla aldattıklarını belirtmiştir. Kadınlar ve erkekler arasında ciddi bir farka rastlanmamıştır. Aldatmayı rapor etmenin bu kadar düşük olmasının nedenleri ele alındığında, üniversite öğrencilerinin çoğunluğunun üniversiteden önce bir ilişki yaşamadıkları ve evlilik öncesi cinsel birlikteliğe sıcak bakmıyor olmaları belirtilmiştir (Toplu-Demirtaş ve Fincham, 2017). Eğitim seviyesi yüksek gruplarda bile, erkekler daha önce ilişki yaşamış bir kadını daha az evlenmeye değer bulmaktadır (Toplu-Demirtaş ve Fincham, 2017). Bir diğer faktör ise Fisher (2009)'ın değindiği üzere, aldatmanın açıklanacağı sosyal ortamın sahip olduğu düşünce tarzının aldatmayı bildirme eğilimini değiştirmesi durumudur. Fisher (2009)'a göre erkekler ve kadınlar, liberal koşullar altında aldatma davranışlarını muhafazakâr koşullar altında olduğundan daha fazla bildirme eğilimindedirler.

Karakter ve Tutum Teması

Bu temada sıklıkla değinilen görüşlerden biri, aldatmanın karakteristik bir doğası olduğu yönündeki "organik" bir faktördür. Apostolou ve Demosthenous (2021)'a göre, partnerlerden biri geçmişte sadakatsizlik göstermişse, gelecekte yine sadakatsizlik gösterme olasılığı artmaktadır. Yine, sadakatsizlik gösteren partneri affetmek, aldatan partnerde daha sonraki sadakatsizlik davranışının affedilebileceği düşüncesine sebep olduğu için aldatılma olasılığını artırmaktadır (Apostolou ve Demosthenous, 2021). İlginç bir şekilde, partnerler daha önce kendileri aldatma davranışı göstermişlerse ya da gelecekte sadakatsizlik davranışı planlıyorlarsa, onları aldatan partnerlerini affetmeye daha fazla eğilimli olmaktadır (Apostolou ve Demosthenous, 2021). Zietsch vd. (2014), bu bulguları destekler bir biçimde, aldatmanın erkekler için %62 oranında ve kadınlar için %40 oranında genetik faktörlerle açıklanabileceğini öne sürmüştür. Yani ata nesillerdeki aldatmalar, sonraki nesiller için bir gösterge olabilir.

Aldatmalar üzerine gerçekleştirilen pek çok çalışmada belirtildiği üzere, cinsiyetin aldatma faktörleri içerisinde önemli bir yeri vardır. Pek çok çalışma erkeklerin daha çok aldatma eğiliminde olduğunu belirtse de (Atkins vd., 2001; Fincham vd., 2017; Martins vd., 2016; Glass ve Wright, 1985; Treas ve Giesen 2000; Wiederman, 1997) birçok çalışmada kadın ve erkek sadakatsizliği arasında cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık olmadığı (Adamopoulou, 2013; Barta ve Kiene, 2005; Mark vd., 2011) ve 45-40 yaşlarının altına inildikçe bu farkın daha fazla ortadan kalktığı (Fincham vd., 2017; Wiederman, 1997) belirtilmiştir. Erkekler için aldatma davranışının başlıca motivasyonu duygusal temastan uzak bir cinsellik iken, kadınlar için bu motivasyon cinsellik arayışından ziyade duygusal bir tatminsizlik hissinden kaynaklanmaktadır (Buss vd., 1992; Emmers-Sommer vd., 2010; Glass ve Wright, 1992; Glass ve Wright, 1985). Kadınlar duygusal ilişki yaşadıklarını, cinsel ilişkilerinden sıkıldıkları için aldatma olasılıklarını, internet aldatması ve çevrimiçi araçları kullanarak aldatma gerçekleştirme olasılıklarını, ilişkilerinde problemler ortaya çıktığında aldatma olasılıklarını, eşinin tanıdığı biri ile aldatma olasılıklarını ve aldatmaya bağlı olarak eşlerinden ayrılma olasılıklarını belirgin bir şekilde erkeklerden daha çok ifade etmiştir. Ancak erkekler, cinsel aldatmaya daha fazla eğilimli olmakla birlikte, bunu birden fazla kez de yapmaya meyillidir (Savoie vd., 2023). Bu bulgular ışığında yine kadınlar, romantik ilişkilerinden memnuniyet duyduklarında aldatmaktan kaçınma eğilimi gösterirken, suçluluk duygusu hissetmemek için de aldatmaktan kaçınmaktadır (Apostolou ve Panayiotou, 2019). Vicdani duyguların yüksekliği ise hem kadın hem erkekler için aldatmaktan kaçınmayı sağlamaktadır (Apostolou ve Panayiotou, 2019).

Cinsellik ve Duygular Teması

Duygusal tatminsizlik, partnerlerin, özellikle kadınların, romantik ilişkinin sağladığı duygusal doyum ve tatminin artık karşılanamamasını tanımlamaktadır (Adamopoulou, 2013; Atkins vd., 2001; Barta ve Kiene 2005; Martins vd., 2016; Whisman, 2007). Duygusal tatminsizlik durumu, legal olmayan partnerden bu tatmini sağlama eğilimi oluşturmaktadır. Bu durum, Lacan'ın arzu şemasının temel önermesini karşılayabilmektedir. Bu önerme sahip olunmayan, eksik olunan şeyin arzulanmasını temsil etmektedir (Gençöz ve Özbek, 2020). Bu durum, aldatma nedenlerinden biri olarak görülmektedir. Bir başka aldatma nedeni, cinsel doyumsuzluk olarak belirtilmiştir. Yeniçeri ve Kökdemir (2006), yaptıkları çalışmada aldatma nedenlerine ilişkin cinsellik temasında en çok şu cevapları aldıklarını belirtmiştir: 1) partnerle kötü bir cinsel ilişkiye sahip olmak, 2) partnerin cinsel ilişki karşısında isteksizlik göstermesi, 3) partnerin cinsel işlevinin azalması, 4) partnerin cinsellikle ilgili tabularının olması. Bu bulgulara ek

olarak erkek partner sadakatsizlik gösterdiğinde, kadınların bu davranışı cinsel yaşamlarındaki problemlere erkeğin bir tepkisi olarak gördüğü ifade edilmiştir.

Psikolojik Durum Teması

Kendilerini hem duygusal hem fiziksel aldatma davranışına maruz kalmış olarak ifade eden bireylerde, sadece duygusal aldatma ya da sadece cinsel aldatma davranışı ifade edenlere göre daha fazla psikolojik üzüntü (distress) ortaya çıkmıştır (Whisman vd., 2007). Whisman vd. (2007), düşük öz-saygı ve partnerinin daha önce bir aldatma geçmişi olduğuna dair duyulan şüphe yine aldatma olasılığı için bir öngörücü olarak belirtilmiştir. Nevrotiklik düzeyi yüksek bireylerin, daha dürtüsel ve güvenilirlikten uzak olmaları nedeniyle, cinsel fırsatları değerlendirme, daha cinsel dürtüsel davranış gösterme gibi ve daha çok cinsel davranışı yansıtmaya olasılığından ötürü daha çok cinsel ilişki fırsatı elde edebileceği öne sürülmüştür (Whisman vd., 2007).

Psikolojide son dönemlerde ortaya atılan "Karanlık Üçlü" kişilik özellikleri (Narsisizm, makyavelizm ve psikopati) olarak tanımlanan manipülasyon, duygusal soğukluk ve empati yoksunluğu ile karakterizedir (Brewer vd., 2015). Sevi vd. (2020) karanlık üçlü kişilik özelliğine sahip insanların daha çok aldatma eğilimine sahip olduklarını ve daha çok aldattıklarını ifade ettiklerini ifade etmiştir. Araştırmalara göre, karanlık üçlü özellikleri daha önce aldatma deneyimini, aldatma niyetini ve aldatılmaya karşı algılanan duyarlılığı öngörebilmektedir. Üstelik aynı çalışma, ilişkiyi sonlandırma dışındaki alternatif intikam alma yöntemlerinin de karanlık üçlü karakter özellikleri ile birlikte öngörülebildiğini ortaya koymuştur (Brewer vd., 2015). Ayrıca, ilgili çalışmada kadınların narsisizm seviyeleri arttıkça gelecekte aldatmaya meyillerinin de arttığı raporlanmıştır. Alavi vd. (2018), karanlık üçlü karakter özelliklerine sahip kişiler, aldatmaya daha meyilli bulunurken narsisizm ile aldatma arasında doğrudan bir ilişki bulunmadığını belirtmiştir. Narsisizmin aldatmaya ilişkin doğrudan ilişki göstermemesinin sebebi, Westhead ve Egan (2015)'in de değindiği gibi narsistik bireylerin duygusal temaslar kurmasının arkasında narsistik bir doyum sağlamayı amaçlıyor olmaları olabilir. Özellikle psikopati özellikleri gösteren bireylerin aldatmaya daha çok meyilli olmalarının sebebi ise, daha yüksek cinsel ve duygusal isteklerinin olması ve buna bağlı olarak daha erken bir evrede ilişkiye girebilme olasılıkları, daha çok sayıda partnerle ilişkiye girme olasılıkları ve cinsel ilişki sırasında daha riskli davranışlar altına girmesi olasılığının fazla olması olabilir (Alavi vd., 2018). Karanlık üçlü kişilik özellikleri ile aldatma arasındaki ilişkinin açıklandığı bir başka varsayım ise Yaşam Tarihi Teorisidir. Bu teori, organizmaların hayatta kalma, büyüme ve üreme özelliklerindeki tür içi ve türler arası varyasyonu açıklamaya çalışmaktadır (Alonzo ve Kindsvater, 2008). Organizmanın yaşam enerjisi kaynaklarını hayatta kalma, üreme ve yavrularının yetişmesini sağlama arasındaki dengeyi nasıl sağladığını açıklayan Baughman'ın çalışmasına bakılırsa, karanlık üçlü kişilik özellikleri göstererek tüm yatırımlarını dürtüsel bir yolla cinselliğe yönelten bireyler hızlı bir yaşam stratejisi göstermeleri nedeniyle toplum tarafından dışlanacaktır (Baughman, 2015). Sadakatsizliğe duyarlılığı en yüksek olan kişiler düşük sorumluluk bilincine sahip, yüksek düzeyde narsisizm ve psikotizm sahibi kişilerden oluşmaktadır (Buss ve Shackelford, 1997).

Davis vd. (2004), Bowlby'nin bağlanma stillerinin cinsel ilişki motivasyonlarına olan etkisini inceledikleri çalışmalarında, kaçınan bağlanan kişilerin sosyo-cinsel bakımdan daha serbest davrandıkları ve sadece partnerleri ile cinsel ilişkiye girmeyebildiklerini belirtilmiştir. Schmitt (2005) ise buna benzer bir şekilde, kaçınan bağlanma stili gösteren bireylerin daha kısa süreli ilişkiler yaşadığını, çünkü uzun süreli ilişkilerin bu kişiler için daha az konforlu olabildiğini belirtmiştir. Aynı çalışmaya göre kaçınan bağlanan kişiler duygusal yakınlık ve samimiyetten de uzak durmaktadır. Öyleyse tutkusuz, yüzeysel bir ilişkide sadakati gözetmiyor olmaları olasıdır (Schmitt, 2005). Kaçınan bağlanan bireylerin ilişkiye karşı yaklaşımlarındaki bu faktörler ele alındığında, tutkudan uzak ve sadakat gibi bağlayıcılığı bulunmayan ilişkilerin aldatma ile sonlanması kaçınan bağlanan bireyler için olasılığı artırıyor olabilir (Schmitt, 2005). Ghiasi vd.'e göre (2024), kaygılı ve kaçınan bağlanma stilleri ile evlilik dışı ilişki arasında ilişki söz konusudur. Kaygılı bağlanan kişiler, duygusal olarak partnerleri ile bir bütünleşme hâlinde olmakta ve bilinçdışı bir şekilde partnerlerini idealize etmektedir; fakat bu kişilerin partnerleri tepkilerinde genellikle belirsiz olan kişiler oldukları için, kaygılı bağlanan kişiler ilişkilerinde genellikle bağımlılık geliştirdikleri bir yere konumlanmaktadır (Ghiasi vd., 2024). Terk edilme korkusu ile karakterize olan bu ilişki türlerinde, özellikle hem kadın hem erkek için terk edilme kaygısı yüksekse, ilişki memnuniyeti giderek azalmaktadır (Fricker ve Moore, 2006). Kaygılı bireyler romantik ilişkilerine dair kaygı deneyimledikçe, genellikle daha düşük düzeyde güven, doyum ve bağlılık bildirmektedir (Fricker ve Moore, 2006). Diğer bulgularda da sıkça rastlandığı üzere, aldatmaların en büyük motivasyonlarından biri düşük ilişki memnuniyetidir. O halde kaçınan bağlanan bireylerde görülen aldatma eğilimi bu şekilde açıklanabilir. Yumbul vd. (2010), yetişkin bağlanma stilleri ile çocukluk travma puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve travma puanı ile aldatma eğilimi arasında da pozitif bir ilişki bulunduğu belirtilmiştir. Bu durumda, erken dönem travmatik deneyimlerin de bağlanma stiline etkilerinden dolayı aldatma için önemli bir risk faktörü olarak ele alınabilir.

Evlilik Teması

Apostolou vd.'nin (2019), bireyleri boşanmaya yönlendirebilecek sebepleri araştırdığı çalışma sonuçlarına göre sadakatsizlik, en çok tekrar edilen, birincil boşanma sebebi olarak bulunmuştur. Betzig (1989), 89 farklı kültür

üzerinde yaptığı çalışmasında, partnerlerden birinin kısır olması durumundan sonra boşanmaların en çok sadakatsizlik yüzünden gerçekleştiğini belirtmiştir. Yine Amato ve Previti (2003)'nin elde ettiği bulgulara göre boşanmış çiftlerin boşanma sebeplerinin başında sadakatsizlik gelmektedir; özellikle kadınlar daha çok kez sadakatsizliği boşanma sebebi olduğunu söylemişlerdir.

Evlilik ve romantik ilişkilerde yaşanan aldatmaların önemli bir bölümünün evlilik ya da romantik ilişki doyumsuzluğu/memnuniyetsizliğinden kaynaklandığını belirten (Adamopoulou, 2013; Atkins vd., 2001;) pek çok araştırma söz konusudur. Örneğin Whisman vd. (2007), evliliklerde aldatmanın en büyük motivasyon kaynağının düşük evlilik memnuniyeti/doyumsuzluğu (satisfaction) olduğunu belirtmiştir. Barta ve Kiene (2005) aldatmanın en büyük motivasyonunun düşük düzeyde ilişki memnuniyeti olduğunu belirtmiştir. Martins vd. (2016), çalışmalarında aldatma davranışı gösteren erkeklerin %72'sinin ve aldatma davranışı gösteren kadınların %62'sinin düşük ilişki memnuniyeti belirttiklerini ifade etmiştir.

Atkins vd. (2001), evliliği uzun süredir devam eden katılımcıların daha fazla sadakatsizlik gösterdiklerini; evlilik yaşının küçük olması ve erken evliliklerin yine aldatma olasılığını artırdığını belirtmiştir. Yani, romantik ilişkilerde birliktelik süresi arttıkça aldatma olasılığı artmaktadır (Adamopoulou, 2013; Martins vd., 2016). Bir başka aldatmaya dair öngörücü unsur ise birlikte yaşamaktır. Daha önce bir partnerle birlikte yaşamak aldatma olasılığını artırmaktadır (Whisman vd., 2007). Erken yaşta cinsel yaşamı deneyimlemek aldatma öngörücülerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Eğer erken yaşta cinsel birliktelik yaşanmışsa, aldatma olasılığı artmaktadır (Knopp vd., 2017; Treas ve Giesen, 2000; Martins vd., 2016). Örneğin Smith ve Wolfinger (2023)'e göre, evlilik öncesi cinsel ilişki deneyimi, cinsiyet fark etmeksizin önemli bir boşanma risk faktörüdür (Cinsel ilişki sayısı arttıkça boşanma olasılığı artmaktadır). Yani, evlilik öncesi yaşanan cinsel ilişkilerin sayısı ile boşanma olasılığı arasında pozitif bir ilişki mevcut (Smith ve Wolfinger, 2023, Whisman vd., 2007). Bununla birlikte, kadınların hamilelik süreci de aldatmaların arttığı bir dönemdir. Whisman vd. (2007), eşleri hamile olan erkeklerin, hamile olmayan erkeklere göre son 12 ay içerisinde daha çok cinsel sadakatsizlik gösterme eğilimi gösterdiğini belirtmiştir. Bu durum ise, hamilelik sürecindeki eşin bu süreçte cinsel aktivite ve ilgisindeki azalma, halihazırda evliliğinden memnun olmayan erkekler için bir sadakatsizlik öngörücüsü olarak görülmüştür (Whisman vd., 2007). Knoop vd. (2017) tarafından hazırlanan "Bir kere aldatan, her zaman mı aldatır?" başlıklı makale incelendiğinde; daha önceki ilişkilerinde aldatma hikayesi olan bireylerin, aldatmaya daha çok eğilimli oldukları görülmektedir. Yine bu çalışmaya göre çok sayıda partner geçmişi olan bireylerin daha çok aldatmaya eğilimli olduğu belirtilmiştir. Evli olmayan bireyler önceki ilişkilerinde aldatmışlarsa, aldatma olasılıkları mevcut ilişkilerinde de önemli ölçüde artmaktadır (Adamopoulou, 2013). Benzer bir şekilde, Yeniçeri ve Kökdemir'in (2006) çalışmalarında elde ettikleri sonuçlar, bu çalışma sonuçları ile paralellik göstermektedir. İlgili çalışma sonuçlarına göre; 1) Erken yaşta evlilik, 2)Görücü usulü evlilik, 3)Muhafazakâr bir kültürde büyümek, 4)Ergenlikte az sayıda romantik ilişki yaşamak, aldatma sebebi olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmaya ilişkin bulgular ve alan yazının sunduğu bilgiler dikkate alındığında, gerek sonuçları gerekse yaygınlığı açısından aldatma olgusunun önemi yadsınmamaktadır. Buna karşın yurt içi alan yazın incelendiğinde, aldatma üzerine yapılmış yeterli sayıda çalışma hala bulunmamaktadır. Türkiye'de aldatma konusunda daha kapsamlı ve daha çok sayıda araştırma yapılması, bir ihtiyaç olarak görülmektedir. Nitekim aldatma olgusunun bileşenleri hakkında daha fazla bilimsel bilgi elde edilmesi, Yakın İlişkiler ve Çift Danışmanlığı alanında çalışan araştırmacı ve klinisyenlerin çalışmalarının etkililiğini artıracaktır. Çalışmanın mevcut dokümanlara dayanması, bir dezavantaj olarak görülebilir. Buna karşın mevcut dokümanların, bireylerin etki olmaksızın görüşlerini ifade ettikleri çok sayıda görüşe dayanması araştırmanın güçlü yönlerindedir.

KAYNAKÇA

- Abbasi, I. S. (2019). Social media addiction in romantic relationships: Does user's age influence vulnerability to social media infidelity? *Personality and Individual Differences*, 139, 277-280.
- Abzug, R. (2016). Extramarital affairs as occupational hazard: A structural, ethical (cultural) model of opportunity. *Sexualities*, 19(1-2), 25-45.
- Adamopoulou, E. (2013). New facts on infidelity. *Economics Letters*, 121(3), 458-462.
- Alavi, M., Mei, T. K., Mehrinezhad, S. A. (2018). The Dark Triad of personality and infidelity intentions: The moderating role of relationship experience. *Personality and Individual Differences*, 128, 49-54.
- Alonzo, S. H., Kindsvater, H. K. (2008). Life-History Patterns. *Encyclopedia of Ecology*, 2175-2180.
- Amato, P. R., Previti, D. (2003). People's reasons for divorcing: Gender, social class, the life course, and adjustment. *Journal Of Family Issues*, 24(5), 602-626.
- Apostolou, M., Constantinou, C., & Anagnostopoulos, S. (2019). Reasons that could lead people to divorce in an evolutionary perspective: Evidence from Cyprus. *Journal of Divorce & Remarriage*, 60(1), 27-46.

- Apostolou, M., Demosthenous, A. (2021). Why people forgive their intimate partners' infidelity: A taxonomy of reasons. *Adaptive Human Behavior and Physiology*, 7, 54-71.
- Apostolou, M., Panayiotou, R. (2019). The reasons that prevent people from cheating on their partners: An evolutionary account of the propensity not to cheat. *Personality and Individual Differences*, 146, 34-40.
- Atkins, D. C., Baucom, D. H., & Jacobson, N. S. (2001). Understanding infidelity: correlates in a national random sample. *Journal Of Family Psychology*, 15(4), 735.
- Barta, W. D., & Kiene, S. M. (2005). Motivations for infidelity in heterosexual dating couples: The roles of gender, personality differences, and sociosexual orientation. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22(3), 339-360.
- Baughman, H. M. (2015). *Relationships between the Dark Triad and delayed gratification: An evolutionary perspective*. The University of Western Ontario (Canada).
- Betzig, L. (1989). Causes of conjugal dissolution: A cross-cultural study. *Current Anthropology*, 30(5), 654-676.
- Blow, A. J., Hartnett, K. (2005). Infidelity in committed relationships I: A methodological review. *Journal Of Marital And Family Therapy*, 31(2), 183-216.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Brand, R. J., Markey, C. M., Mills, A., Hodges, S. D. (2007). Sex differences in self-reported infidelity and its correlates. *Sex Roles*, 57, 101-109.
- Brewer, G., Hunt, D., James, G., & Abell, L. (2015). Dark Triad traits, infidelity and romantic revenge. *Personality and Individual Differences*, 83, 122-127.
- Buss, D. M., Larsen, R. J., Westen, D., & Semmelroth, J. (1992). Sex Differences in Jealousy: Evolution, Physiology, and Psychology. *Psychological Science*, 3(4), 251-256.
- Buss, D. M., Shackelford, T. K. (1997). Susceptibility to Infidelity in the First Year of Marriage. *Journal of Research in Personality*, 31(2), 193-221
- Buunk, A. P., Dijkstra, P. (2006). Temptations and threat: Extradyadic relations and jealousy. *The Cambridge handbook of personal relationships*, 533-555.
- Buunk, B. P., Bakker, A. B. (1995). Extradyadic sex: The role of descriptive and injunctive norms. *Journal of Sex Research*, 32(4), 313-318.
- Brooks, T. J., Monaco, K. (2013). Your cheatin' heart: Joint production, joint consumption and the likelihood of extramarital sex. *Applied Economics Letters*, 20(3), 272-275.
- Burdette, A. M., Ellison, C. G., Sherkat, D. E., & Gore, K. A. (2007). Are there religious variations in marital infidelity?. *Journal of Family Issues*, 28(12), 1553-1581.
- Cambridge University Press. (t.y.). Infidelity. Cambridge dictionary. Erişim Tarihi: Nisan 13, 2024, <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/infidelity>
- Cano, A., O'Leary, K. D. (2000). Infidelity and separations precipitate major depressive episodes and symptoms of nonspecific depression and anxiety. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 68(5), 774.
- Clayton, R. B. (2014). The third wheel: The impact of Twitter use on relationship infidelity and divorce. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 17(7), 425-430.
- Daly, M., & Wilson, M. (1988). *Homicide*. Transaction Publishers.
- Davis, D., Shaver, P. R., & Vernon, M. L. (2004). Attachment style and subjective motivations for sex. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30(8), 1076-1090.
- Drigotas, S. M., & Barta, W. (2001). The cheating heart: Scientific explorations of infidelity. *Current Directions In Psychological Science*, 10(5), 177-180.
- Emmers-Sommer, T. M., Warber, K., & Halford, J. (2010). Reasons for (non) engagement in infidelity. *Marriage & Family Review*, 46(6-7), 420-444.
- Fincham, F. D., Lambert, N. M., Beach, S. R. (2010). Faith and unfaithfulness: Can praying for your partner reduce infidelity?. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 99(4), 649.
- Fincham, F. D., May, R. W. (2017). Infidelity in romantic relationships. *Current Opinion In Psychology*, 13, 70-74.

- Fisher, T. D. (2009). The impact of socially conveyed norms on the reporting of sexual behavior and attitudes by men and women. *Journal of Experimental Social Psychology, 45*(3), 567–572.
- Fricker, J., & Moore, S. (2006). *Predicting infidelity: The role of attachment styles, lovestyles, and the investment model*. Melbourne, Australia: Swinburne University of Technology.
- Gençöz, T., ÖZBEK, D. (2020). Psikanalitik psikoterapiler. *Klinik psikoloji: Bilim ve uygulama*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Glass, S. P., Wright, T. L. (1985). Sex differences in type of extramarital involvement and marital dissatisfaction. *Sex Roles, 12*, 1101-1120.
- Glass, S. P., Wright, T. L. (1992). Justifications for extramarital relationships: The association between attitudes, behaviors, and gender. *Journal of Sex Research, 29*(3), 361–387.
- Ghiasi, N., Rasool, D., Haseli, A., & Feli, R. (2024). The interplay of attachment styles and marital infidelity: A systematic review and meta-analysis. *Heliyon*.
- Gordon, K. C., Baucom, D. H., Epstein, N., Burnett, C. K., & Rankin, L. A. (1999). The interaction between marital standards and communication patterns: How does it contribute to marital adjustment?. *Journal Of Marital And Family Therapy, 25*(2), 211-223.
- Gordon, K. C., Baucom, D. H., Snyder, D. K. (2004). An integrative intervention for promoting recovery from extramarital affairs. *Journal Of Marital And Family Therapy, 30*(2), 213-231.
- Graham, S. M., Negash, S., Lambert, N. M., & Fincham, F. D. (2016). Problem drinking and extradyadic sex in young adult romantic relationships. *Journal of Social and Clinical Psychology, 35*(2), 152-170.
- Hall, J. H., & Fincham, F. D. (2009). Psychological distress: Precursor or consequence of dating infidelity?. *Personality and Social Psychology Bulletin, 35*(2), 143-159.
- Harris, C. R., & Christenfeld, N. (1996). Gender, jealousy, and reason. *Psychological Science, 7*(6), 364-366.
- Humphrey, F. G. (2013). *Treating extramarital sexual relationships in sex and couples therapy*. In *Integrating sex and marital therapy* (pp. 149-170). Routledge.
- Isanejad, O., & Bagheri, A. (2018). Marital quality, loneliness, and internet infidelity. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, 21*(9), 542-548.
- Kinsey, A. C., Pomeroy, W. B., Martin, C. E., & Gebhard, P. H. (1998). *Sexual behavior in the human female*. Indiana University Press.
- Kitson, G. C., Babri, K. B., & Roach, M. J. (1985). Who divorces and why: A review. *Journal Of Family Issues, 6*(3), 255-293.
- Knopp, K., Scott, S., Ritchie, L. (2017). Once a Cheater, Always a Cheater? Serial Infidelity Across Subsequent Relationships. *Arch Sex Behav 46*, 2301–2311.
- Kuroki, M. (2013). Opposite-sex coworkers and marital infidelity. *Economics Letters, 118*(1), 71-73.
- Labrecque, L. T., & Whisman, M. A. (2020). Extramarital sex and marital dissolution: Does identity of the extramarital partner matter?. *Family process, 59*(3), 1308-1318.
- Levine, S. B. (2005). A clinical perspective on infidelity. *Sexual and Relationship Therapy, 20*(2), 143-153.
- Mark, K. P., Janssen, E., & Milhausen, R. R. (2011). Infidelity in heterosexual couples: Demographic, interpersonal, and personality-related predictors of extradyadic sex. *Archives Of Sexual Behavior, 40*, 971-982.
- Martins, A., Pereira, M., Andrade, R., Dattilio, F. M., Narciso, I., & Canavarro, M. C. (2016). Infidelity in dating relationships: Gender-specific correlates of face-to-face and online extradyadic involvement. *Archives of Sexual Behavior, 45*, 193-205.
- Mattingly, B. A., Wilson, K., Clark, E. M., Bequette, A. W., & Weidler, D. J. (2010). Foggy faithfulness: Relationship quality, religiosity, and the perceptions of dating infidelity scale in an adult sample. *Journal of Family Issues, 31*(11), 1465-1480.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass.
- Messripour, S., Etemadi, O., Ahmadi, S. A., & Jazayeri, R. (2016). Analysis of the reasons for infidelity in women with extra-marital relationships: a qualitative study. *Modern Applied Science, 10*(5), 151-162.
- Müezzinoğlu, S. (2014). *Romantik İlişkilerde Aldatma: Bağlanma Boyutları, Kişilik Özellikleri ve İlişki Bağlanımı* (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- O'Leary, Z. (2017). *The essential guide to doing your research project*. SAGE Publications Inc.
- Püsküllüoğlu, A. (1997). *Arkadaş türkçe sözlük*. (2. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayıncılık.
- Savoie, J. M., Zinck, M., & Fisher, M. L. (2023). Between the lines of betrayal: An examination of a large-scale survey on sex differences in infidelity behaviors, motivations, and outcomes. *The Journal of the Evolutionary Studies Consortium*, 13(1), 54-67.
- Schmitt, D. P. (2005). Is Short-Term Mating the Maladaptive Result of Insecure Attachment? A Test of Competing Evolutionary Perspectives. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(6), 747-768.
- Sevi, B., Urganci, B., & Sakman, E. (2020). Who cheats? An examination of light and dark personality traits as predictors of infidelity. *Personality and Individual Differences*, 164, 110126.
- Shackelford, T. K. (1998). Divorce as a consequence of spousal romantic love and sexual behavior: Perspectives from the social sciences, 135.
- Sorokowski, P., Kowal, M., & Sorokowska, A. (2019). Religious Affiliation and Marital Satisfaction: Commonalities Among Christians, Muslims, and Atheists. *Frontiers in Psychology*, 10.
- Sungur, M. (2009). *Sen, ben ve aramızdaki her şey*. Goa Yayınları.
- Toplu-Demirtaş, E., Fincham, F. D. (2018). Dating infidelity in Turkish couples: The role of attitudes and Intentions. *The Journal of Sex Research*, 55(2), 252-262.
- Træen, B., Stigum, H. (1998). Parallel sexual relationships in the Norwegian context. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 8(1), 41-56.
- Treas, J., Giesen, D. (2000). Sexual infidelity among married and cohabiting Americans. *Journal Of Marriage And Family*, 62(1), 48-60.
- Wang, Y., Apostolou, M. (2019). Male tolerance to same-sex infidelity: A cross-cultural investigation. *Evolutionary Psychology*, 17(2).
- Westhead, J., Egan, V. (2015). Untangling the concurrent influences of the Dark Triad, personality and mating effort on violence. *Personality and Individual Differences*, 86, 222-226.
- Whisman, M. A., Gordon, K. C., & Chatav, Y. (2007). Predicting sexual infidelity in a population-based sample of married individuals. *Journal Of Family Psychology*, 21(2), 320.
- Wiederman, M. W. (1997). Extramarital sex: Prevalence and correlates in a national survey. *Journal of Sex Research*, 34(2), 167-174.
- Wiederman, M. W., LaMar, L. (1998). "Not with him you don't!": Gender and emotional reactions to sexual infidelity during courtship. *Journal of Sex Research*, 35(3), 288-297.
- Yeniçeri, Z., Kökdemir, D. (2006). University students'perceptions of, and explanations for, infidelity: the development of the infidelity questionnaire (infq). *Social Behavior & Personality: An international journal*, 34(6).
- Yumbul, C., Cavusoglu, S., & Geyimci, B. (2010). The effect of childhood trauma on adult attachment styles, infidelity tendency, romantic jealousy and self-esteem. *Procedia-Social And Behavioral Sciences*, 5, 1741-1745.
- Zietsch, B. P., Westberg, L., Santtila, P., & Jern, P. (2015). Genetic analysis of human extrapair mating: heritability, between-sex correlation, and receptor genes for vasopressin and oxytocin. *Evolution and Human Behavior*, 36(2), 130-136.